

3. Documentación e marcas

Documento principal

MARCAS DE IDENTIFICACIÓN

- Bovino
- Porcino
- Pequenos ruminantes
- Equino

DOCUMENTACIÓN DE ACOMPAÑAMENTO

- Bovino
- Porcino
- Pequenos ruminantes
- Equino

PROCEDEMENTO DE ACTUACIÓN DOS SVO ANTE ANIMAIS
MAL DOCUMENTADOS OU INCORRECTAMENTE
IDENTIFICADOS

CADRO DE DECISIÓNS

REXISTROS - SEMAGA

3.- CONTROL DAS MARCAS DE IDENTIFICACIÓN E DA DOCUMENTACIÓN DE TRASLADO

O operador do matadoiro debe realizar diariamente o control da documentación de acompañamento dos animais que recibe, tanto os correspondentes ao operador económico do gando (ICA) como da documentación sanitaria (GOSP, DIB...). Ademais en caso de erro, o matadoiro terá un sistema de adopción de medidas oportunas para evitar a entrada destes animais ao sacrificio e comunicarlle estas incidencias aos SVO, tendo correctamente localizados os animais nas cortes. Rexistrará todas aquelas incidencias detectadas tanto na documentación como na identificación dos animais

O SVO, a condición de que o número de animais para cada especie sexa superior a 25 revisarán a documentación de, polo menos, o 10 % dos animais para os que non haxa observacións anotadas no rexistro de entrada e a de todos aqueles casos nos que figuren incidencias ou observacións reflectidas no dito rexistro.

No caso de movementos intracomunitarios de animais vivos con destino a matadoiro, comunicados mediante o sistema TRACES, aplicaranse as actuacións de control oficial dispostas no ANEXO TRACES

https://vetmaga.sergas.es/Contidos/Documents/57/Instruccion_TRACES_Inspectores_mataderos.pdf

3.1 MARCAS DE IDENTIFICACIÓN

3.1.1 BOVINOS. Marcas auriculares

Un crotal auricular en cada orella co mesmo código composto das letras ES e 12 díxitos e o exemplar número 1 do DIB. Aceptaranse para sacrificio os animais identificados cun único crotal, pero deberase rexistrar tal particularidade.

Os dous primeiros caracteres identifican o Estado membro da explotación na que foi identificado o animal por primeira vez e a tal fin terase en conta o código de dúas letras do país que figura no anexo I do Regulamento 911/2004 e os caracteres que van a continuación do código do país son numéricos e non poden ser mais de 12

Identificación electrónica

Así mesmo poderán chegar animais doutros países, os crotales poderán ter diferentes lecturas, as cales xa están introducidas no sistema informático Semaga para que poidan ser recoñecidas

https://ec.europa.eu/food/animals/identification/bovine/ms_info_en

3.1.2 PORCINO

Disposición final cuarta do Rd 685/2013: Todos os animais da especie porcina deberán ser marcados o antes posible e, en calquera caso, antes de saír da explotación cunha marca, consistente nun crotal auricular ou unha tatuaxe segundo o que estableza a autoridade competente, de similares características ás descritas no anexo V. A dita marca determinará a explotación da que proceden os animais e conterá a estrutura establecida no artigo 5 do Real decreto 479/2004, de 26 de marzo, polo que se establece e regula o Rexistro xeral de explotacións gandeiras (REGA).

Descrición das marcas para o gando porcino (Anexo V)

1. Para os animais de cebo no caso de que a marca auricular sexa mediante crotal, este será de plástico e flexible ou de plástico e latón, constará de dúas pezas ensambladas entre si mediante un vástago na peza macho ou unha terceira peza, quedando de tal xeito unidas que sexa imposible a súa separación.

Cando a autoridade competente estime oportuno desenvolver accións sanitarias nas que sexa necesario identificar individualmente aos animais, a dita identificación farase de acordo ao establecido no apartado 2 deste anexo.

2. No caso de que a autoridade competente estableza a identificación dos animais reprodutores mediante un crotal, este será de plástico flexible e nel poderá constar, ademais do código da explotación, a identificación individual do animal. A dita identificación estará composta polo indicativo provincial mais catro números e dúas letras.

3. Cando o marcado se realice mediante unha tatuaxe esta realizarase con tinta indeleble e será facilmente lexible ao longo de toda a vida do animal.

A efectos prácticos, a identificación porcina poderá polo tanto realizarse en calquera tipoloxía de animal (leitóns, porcinos de cebo ou animais reprodutores):

- Con crotal auricular.

- Con tatuaxe con tinta indeleble. Os restos da tinta van permanecer no animal despois do seu sacrificio, polo que será unha tinta autorizada para uso alimentario. Esta tatuaxe pode aplicarse en calquera parte do corpo, pero o habitual é a aplicación no lombo do animal.

Nos dous casos, a estrutura do código de identificación corresponderá coa estrutura do código REGA (código de rexistro da explotación de procedencia) que consta de 14 díxitos segundo a seguinte estrutura:

ES + XX + YYY + ZZZZZZZ

Onde:

ES= España

XX= código INE da provincia (en Galicia 15/27/32/36, A Coruña/Lugo/Ourense/Pontevedra)

YYY= código INE de concello, por exemplo 052 = Concello de Silleda (Pontevedra)

ZZZZZZZ= sete díxitos que identifican á explotación dentro do concello

Notas importantes:

1.-: Considérase correcto que nas marcas con tatuaxe (non no caso dos crotais auriculares) se podan eliminar os "0" situados á esquerda no rango dos 7 díxitos ZZZZZZZ que identifican a explotación dentro do concello.

Exemplo: ES360520006901, podería identificarse como ES360526901

2.- Así mesmo, considérase correcto que na tatuaxe, na zona dorso-lumbar, a codificación se presente nunha soa liña ou en dúas. No caso de utilizar a marcame en dúas, liñas aconséllase que na liña superior consten os díxitos ESXXYYY e na liña inferior os sete díxitos ZZZZZZZ que corresponden á explotación dentro do concello (ou menos díxitos no caso de que se supriman os ceros accesorios situados a esquerda).

3.- É necesario deixar claro que o “martelo punzonador” habitualmente usado aplicado sen tinta, directamente na zona dorsal dos animais non é un método adecuado pois a identificación que provoca, por pequenas hemorraxias xeradas polas agullas do martelo, non posibilitan a identificación do animal en todo momento tras o marcado senón só despois de realizado o escaldado do animal no matadoiro. Ademais non é considerado unha tatuaxe en si, pois esta implica o emprego de tinta.

Sí sería considerado un método acorde coa normativa vixente se ese mesmo martelo punzonador é utilizado impregnado en tinta antes da súa aplicación; estaríamos a falar entón, dun “martelo tatuador” con tinta, que posibilita a lectura do código de identificación en todo momento tras a aplicación do mesmo.

4.- Ademais da marca coa identificación do código de explotación á que pertencen habitualmente por cuestións zootécnicas os animais reprodutores adoitan portar códigos de identificación individual, aínda que esta non está establecida en Galicia como obrigatoria. Polo tanto, os animais reprodutores que se destinen a sacrificio en matadoiro, considéranse correctamente identificados, como calquera outro animal da especie porcina se presentan a identificación co código de explotación de procedencia segundo o indicado anteriormente, tendo a codificación de identificación individual que puideran portar, sendo esta última de carácter facultativo.

3.1.3 PEQUENOS RUMINANTES

Os animais con destino a sacrificio menores de 12 meses, identificaranse mediante un único crotal auricular colocado preferentemente na orella esquerda, no que constará o código REGA da explotación.

Agás esta excepción levarán un crotal auricular na orella dereita e un identificador electrónico co mesmo código de identificación consistente nas letras ES, dous díxitos que identifiquen a comunidade autónoma, e dez números de identificación individual.

O identificador electrónico será un bolo ruminal, que poderá substituírse:

- **Nos ovinos** por unha marca auricular electrónica preferentemente na orella esquerda.

- **Nos caprinos** por unha marca auricular electrónica na orella esquerda ou unha marca electrónica na cuartilla da extremidade posterior dereita ou un inxectable no metatarso dereito. No caso de que o identificador electrónico sexa un inxectable, tense que indicar no documento de movemento dos animais o tipo de dispositivo e a súa localización exacta.

Tras o sacrificio dos animais débese asegurar a recuperación dos medios de identificación, garantindo que o identificadores electrónicos non chegue a cadea alimentaria.

3.1.4 EQUINO

Rd 1515/2009, Decreto 142/2012

Os équidos identificados en Galicia, nados en explotacións rexistradas como de produción e reprodución cuxo obxectivo sexa a produción de équidos de abasto e que sexan trasladados con destino a sacrificio antes da idade de 15 meses, poderanse identificar mediante unha marca auricular electrónica.

Os animais de abasto identificados coa marca auricular electrónica e trasladados antes dos 15 meses con destino a cebadeiro poderán manter esta identificación aínda que no momento da entrada no matadoiro superen esta idade.

Os menores de 12 meses poderanse trasladar ao matadoiro sen Documento de identificación equina, se teñen autorización oficial de traslado.

Tanto os équidos rexistrados como os de crianza e rendemento maiores de 15 meses, identificaranse cun transpondedor no terzo anterosuperior do pescozo baixo no ligamento nucal.

O veterinario oficial verificará que o operador do matadoiro comproba a identidade de cada animal e verifica a información que conteña a sección II do DIE respecto a aptitude de cada animal para o seu consumo.

3.2 DOCUMENTACIÓN DE ACOMPAÑAMENTO

3.2.1 BOVINO

1. Exemplar nº 1 do Documento de Identificación Bovina (DIB) ou Pasaporte Intracomunitario. Coa falta deste documento os animais consideraríanse mal identificados, por ser o DIB un dos elementos de identificación dos bovinos.

2. Documento de autorización do movemento:

- En animais da CA de Galicia: orixinal ou copia cotexada (cotexo de menos de 6 meses), ou exemplar impreso dende a OAV (Oficina Agraria Virtual), da Folla de cualificación sanitaria da explotación de procedencia (“carta verde”) do ano sanitario en curso, na que figure a res ou, en animais menores dun ano, a nai destes. En todo caso, a Folla de cualificación sanitaria ten unha validez máxima de 14 meses dende a data de diagnóstico, e ademais os exemplares impresos dende a OAV teñen unha validez máxima de 6 meses dende a data de emisión . As “cartas verdes” tamén amparan o movemento de animais nados na explotación aínda que a nai non figure nela.
- Guía (GOSP): para animais procedentes doutras CA ou, de explotacións que non contan nese momento con cualificación sanitaria, ou animais que non constan na Folla verde nas condicións do parágrafo anterior. .
- Certificado intracomunitario (TRACES) en animais procedentes directamente doutros Estados Membros da UE.

3. Información da Cadea Alimentaria (ICA): Cuberto en todos os seus apartados cos datos obrigatorios, asinado por unha persoa identificable (nome e DNI), e dentro do prazo de validez de 48 horas.

4. Conduce: no caso de animais procedentes de Campañas de Saneamento Gandeiro.

5. Certificado de desinsectación, de ser exigible, en bovinos procedentes de zonas restrinxidas de Lingua Azul. Tamén é precisa a notificación previa 48 horas antes

https://ec.europa.eu/food/animals/animal-diseases/control-measures/bluetongue_en

6. En sacrificios de urxencia fora do matadoiro: Declaración do veterinario actuante e do propietario cos datos establecidos no Regulamento (CE) 853/2004 e na PNT 7 da AESAN.

https://vetmaga.sergas.gal/Contidos/Documents/101/20170117_PNT_8.pdf

3.2.2 PORCINO

1. GOSP: emitida directamente nunha oficina agraria comarcal, ao través da Oficina Agraria Virtual (OAV) ou ben, de uso excepcional cando a OAV non estea operativa, unha autoguía de talonario de documentos en formato papel.

2. Certificado Intracomunitario (TRACES) en animais procedentes directamente doutros Estados Membros da UE.

3. Información da Cadea Alimentaria.

3.2.3 PEQUENOS RUMINANTES

1. MAIORES DE 12 MESES

1. Documento de acreditación sanitaria expedido pola OAV, ou GOSP.

2. ICA

2. MENORES DE 12 MESES:

• GOSP

• ICA

3.2.4 EQUINO

MENORES DE 12 MESES procedentes de Galicia.

Crotal auricular electrónica'

GOSP

ICA

RESTO DE EQUINOS

- Documento de Identificación equina, ou GOSP. Para poldros de fóra de Galicia, ambos, e TRACES para os procedentes doutros países membros.
- ICA

3.3 PROCEDEMENTO DE ACTUACIÓN DOS SVO ANTE A DETECCIÓN DE ANIMAIS MAL DOCUMENTADOS OU INCORRECTAMENTE MARCADOS

documentados e, sobre todo, con deficiencias nas marcas de identificación, cos riscos potenciais para a Sanidade Animal e a Saúde Pública que supón o non poder garantir a trazabilidade do animal (Regulamento (CE) 178/2002: «Trazabilidade», a posibilidade de atopar e seguir o rastro, a través de todas as etapas de produción, transformación e distribución, dun alimento, un penso ou un animal destinado á produción de alimentos.

Entendemos que convén unha actuación homoxénea e regulada nestes casos, por parte dos inspectores, que non cre dúbidas nin indefensións ou prexuízos os propietarios/responsables do animais pero que garanta a seguridade alimentaria e a sanidade animal.

Os SVO verificarán que o operador do matadoiro leva a cabo correctamente o control da documentación de acompañamento dos animais que recibe, tanto os correspondentes ao operador económico do gando (ICA) como da documentación sanitaria (GOSP, DIB...). Ademais en caso de erro, o matadoiro terá un sistema de adopción de medidas oportunas para evitar a entrada destes animais ao sacrificio e comunicarlle estas incidencias aos SVO, tendo correctamente localizados os animais nas cortes.

Por norma xeral non se autorizará o sacrificio para consumo dos animais que non estean correctamente documentados. Requirirase a corrección dos incumprimentos e, se ao final da xornada persisten, procederase á inmovilización cautelar da res nos currais do matadoiro.

O gando bovino debe ter dúas marcas oficiais, unha en cada orella. Admitirase para sacrificio os que só manteñan unha destas marcas sempre que estea íntegra, anotando esta incidencia nos rexistros do Semaga.. Toda aquela marca que non manteña a súa integridade (rota, desmontable, con só unha lapela..) ou que non estea colocada na orella do animal, considerárase NON VÁLIDA, p ex., se un bovino ten 2 “medias chapas” en cada orella, se considerará como non identificado.

Dada a dificultade, en moitos casos, de advertir estas deficiencias durante a IAM (animais agresivos, dificultade para apreciar as manipulacións, falta de luz...), e dado o considerable número de casos de manipulación que se detectan polos SVO dos matadoiros, aconséllase facer unha segunda revisión das marcas auriculares durante a revisión das cabezas na IPM

No caso do porcino, en Galicia o máis frecuente é a identificación mediante martelo tatuador. Cando se fai a comprobación nas cortes destas marcas, non sempre é posible a visualización correcta das mesmas (pelo, sucidade,...) co que se recomenda unha nova comprobación coa canal depilada.

3.4 CADRO DE DECISIÓNS

DOCUMENTACIÓN -MARCAS

INCUMPRIMENTOS	ADOPCIÓN DE MEDIDAS	COMUNICACIÓN	REXISTRO
Se a non conformidade está na documentación sanitaria ou na identificación	Acta de inmovilización dos animais, con notificación de animais deficientemente identificados ou documentados, na que se lle concede prazo razoable para emendar a deficiencia. Se as non conformidades se corríxen, comprobarase que o animal é apto para sacrificio para consumo, ou que o estado de carnes é adecuado	Se pasado o prazo, persiste a mesma situación, levantarase acta + informe e enviarase a XT (a través dá XZ) xunto coa acta de notificación ao operador, para inicio de expediente sancionador. A partir deste intre as decisións sobre os animais corresponden ao instrutor do expediente. O instrutor do expediente comunicará a resolución ao Servizo Veterinario Oficial para que este execútea	Acta + informe a Xefatura de Zona Acta das actuacións finais Semaga
Se a res ou lote de animais se moveu sen GOSP e xa non é posible obtela porque xa se efectuou o traslado.	Acta de inmovilización dos animais, con notificación de animais deficientemente identificados ou documentados, na que se lle concede prazo razoable para emendar a deficiencia. Poderase admitir un documento dos SVO de Medio Rural no que se faga constar que non hai motivos que impidan o traslado ao matadoiro.	Se pasado o prazo, persiste a mesma situación, levantarase acta + informe e enviarase a Xefatura de Zona xunto coa acta de notificación ao operador, para inicio de expediente sancionador. A partir deste intre as decisións sobre os animais corresponden ao instrutor do expediente. O instrutor do expediente comunicará a resolución ao Servizo Veterinario Oficial para que este execútea	Acta + informe a Xefatura de Zona Acta das actuacións finais Semaga
Detección de CROTAIS manipulados	Acta de inmovilización das canais e vísceras, con notificación de animais deficientemente identificados ou documentados, na que se lle concede prazo razoable para emendar a deficiencia.	Se pasado o prazo, persiste a mesma situación, levantarase acta + informe e enviarase a Xefatura de Zona xunto coa acta de notificación ao operador, para inicio de expediente sancionador. A partir deste intre as decisións sobre os animais corresponden ao instrutor do expediente. O instrutor do expediente comunicará a resolución ao Servizo Veterinario Oficial para que este execútea	Acta + informe a Xefatura de Zona Acta das actuacións finais Semaga
IDADE non se corresponde Se se detecta na IPM, animal xa sacrificado	Acta de inmovilización das canais e vísceras, con notificación de animais deficientemente identificados ou documentados, na que se lle concede prazo razoable para emendar a deficiencia.	Se pasado o prazo, persiste a mesma situación, levantarase acta + informe e enviarase a Xefatura de Zona xunto coa acta de notificación ao operador, para inicio de expediente sancionador. A partir deste intre as decisións sobre os animais corresponden ao instrutor do expediente. O instrutor do expediente comunicará a resolución ao Servizo Veterinario Oficial para que este execútea	Acta + informe a Xefatura de Zona Acta das actuacións finais Semaga

<https://vetmaga.sergas.gal/Contidos/Documents/54/Marcas.pdf>

3.5 REXISTROS – SEMAGA

O procedemento de rexistro de animais, a importación de datos do rexistro de entrada da empresa e a inspección documental, todo iso previo á inspección ante mortem pode consultarse no anexo manual de Semaga e as fichas correspondentes dos cursos de formación

NOVO REGISTRO

Crotal

N.C.V. E. Recepción

Sexo Raza

D.Nacemento Orde

CEA Prop. Propietario

CEA Entr. Entrador

País Provincia

Res de CSG (Campaña de saneamento gandeiro)

Observacións

<https://vetmaga.sergas.es/Contidos/Documents/36/SEMAGA-PROCESOS-121201.pdf>

INSPECCIÓN LOTES

Data Dende 16/05/2018 Ata 16/05/2018

Datos Lote

Data 16/05/2018 Lote Lote Matadoiro

Especie Equino Categoría Unidades Cantidad

CEA Explotación

Observacións rexistro

LEXISLACIÓN

Xeral

- REAL DECRETO 205/96 y Orden APA/398/2006 sobre identificación y registro de ganado bovino, porcino, ovino y caprino.
- REAL DECRETO 479/2004, por el que se establece y regula el Registro general de explotaciones ganaderas (REGA).
- REAL DECRETO 728/2007, por el que se establece y regula el Registro general de movimientos de ganado y el Registro general de identificación individual de animales.
- REAL DECRETO 361/2009, de 20 de marzo, polo que se regula a información sobre a cadea alimentaria que debe acompañar aos animais destinados a sacrificio.

- REAL DECRETO 685/2013, de 16 de setembro, polo que se establece un sistema de identificación e rexistro dos animais das especies ovina e caprina.

Bovino

- REGLAMENTO (CE) 1663/1999, sobre marcas auriculares en la especie bovina.
- REGLAMENTO (CE) 1760/2000, sobre identificación y registro de animales de la especie bovina y etiquetado de la carne de vacuno.
- REALES DECRETOS 1980/1998, 197/2000 y 1377/2001 sobre identificación y registro de bovinos
- RESOLUCIÓN de 23 de mayo de 2000 de la Consejería de Medio Rural y Pesca sobre identificación y registro de animales de la especie bovina.
- REAL DECRETO 1939/2004, por el que se regula la calificación sanitaria de las ganaderías de reses de lidia y el movimiento de los animales pertenecientes a éstas.

Porcino

- DIRECTIVA 2008/71/CE, relativa a la identificación y al registro de cerdos.

Ovino, caprino

- REGLAMENTO (CE) 21/2004, por el que se establece un sistema de identificación y registro de los animales de las especies ovina y caprina y se modifica el Reglamento (CE) 1782/2003 y las Directivas 92/102/CEE y 64/432/CEE
- REAL DECRETO 685/2013 sobre identificación y registro de ovinos y caprinos.

Equino

- REGLAMENTO (CE) 504/2008 DE LA COMISIÓN, por el que se aplican las Directivas 90/426/CEE y 90/427/CEE por lo que se refiere a los métodos de identificación de los équidos
- REAL DECRETO 1515/2009, por el que se establece un sistema de identificación y registro de los animales de la especie equina.
- RESOLUCIÓN de 10 de noviembre de 2010, de la Consejería de Medio Rural y Pesca, por la que se regula el sistema de identificación y registro de los équidos en las explotaciones ganaderas del Principado de Asturias

Poden ser consultadas en:

<http://aesan.msssi.gob.es/AESAN/web/legislacion/legislacion.shtml>

<https://www.mapa.gob.es/es/ganaderia/legislacion/>

<https://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=es>